

## บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG48O0018

ชื่อโครงการ : แนวทางในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวควบคู่กับเมืองอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา  
จังหวัดเชียงราย

ชื่อนักวิจัย : วิชร นันตะยานา รณิดา ปิงเมือง วัลทนา ภูมา ไพรัช โรงสะอาด  
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และบรรเจิด ภูสมศรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

Email Address : [wichorn@cru.in.th](mailto:wichorn@cru.in.th)

ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2548 – 30 มิถุนายน 2549

การวิจัย เรื่อง แนวทางในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวควบคู่กับเมืองอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นขององค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและประชาชนต่อการพัฒนาจังหวัด เชียงรายให้เป็นเมืองท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม ผลการพัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองท่องเที่ยวควบคู่กับเมืองอุตสาหกรรม และเพื่อศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาจังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสนและอำเภอ เชียงของ การสัมภาษณ์เชิงลึก และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยการจัดเวทีเสวนา วิเคราะห์ ข้อมูลโดยการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ สรุปและตีความเชิงพรรณนา และนำเสนอผลการวิจัยในรูป ของการบรรยายความ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นขององค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและประชาชนต่อการพัฒนาจังหวัดเชียงรายให้เป็นเมืองท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม สรุปได้ดังนี้

1.1. การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมจะสนับสนุนซึ่งกันและกัน การท่องเที่ยวและ อุตสาหกรรมสามารถพัฒนาควบคู่กันโดยมีการบริหารจัดการที่ดี ขณะเดียวกันภาครัฐมีนโยบายให้ จังหวัดเชียงรายเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดน และอำเภอที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว คือ อำเภอเชียงแสน การท่องเที่ยวที่เหมาะสมคือ การท่องเที่ยวเชิงสังคม – วัฒนธรรม ส่วน อุตสาหกรรมที่เหมาะสม คือ อุตสาหกรรมเกษตร

1.2 ในการพัฒนาจังหวัดเชียงรายควรพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว เพราะอุตสาหกรรมทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมจะถูกทำลาย วิถีชีวิต วัฒนธรรมดั้งเดิม ความเป็นท้องถิ่นของเชียงรายเปลี่ยนแปลง อุตสาหกรรมสร้างค่านิยมทางวัตถุมากกว่าความเจริญ

ทางจิตใจ ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม

2. ผลการพัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองท่องเที่ยวเกี่ยวกับเมืองอุตสาหกรรม พอสรุปได้ดังนี้ ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น ลดการออกนอกพื้นที่เพื่อหางานทำ จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำโขงเหมาะกับการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว ภาพลักษณ์ของจังหวัดดีขึ้น

3. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาจังหวัดเชียงราย เป็นเมืองท่องเที่ยวเกี่ยวกับเมืองอุตสาหกรรม สรุปได้ว่า การพัฒนานั้นต้องคำนึงถึงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับพืชผลการเกษตร ความพร้อมด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยการศึกษาปัญหา ผลกระทบและวิธีการป้องกัน เช่น การกำจัดมลภาวะ ลดขยะ การรักษา สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่คุ้มค่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ทุกด้านทุกขั้นตอน ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นจริงสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4. หน่วยงานราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทต่อการพัฒนาจังหวัดเชียงรายให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเกี่ยวกับเมืองอุตสาหกรรม ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารเทศบาล เทศบาล ชุมชน ท้องถิ่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมจังหวัด หน่วยงานด้านการศึกษา สาธารณสุข โรงพยาบาล/อนามัย หอการค้า สภาวัฒนธรรม พาณิชยจังหวัด ตำรวจท่องเที่ยว กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โยธาธิการและผังเมือง พัฒนาชุมชน กรมแรงงาน กระทรวงพัฒนาสังคม กรมศิลปากร เกษตรจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร

5. สิ่งที่ประชาชนในจังหวัดเชียงรายกังวล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและแผนไม่ชัดเจน ขาดงบประมาณสนับสนุน ไม่มีเจ้าภาพทำงานที่จริงจัง ชุมชนไม่มีส่วนร่วม ภาครัฐไม่มีความจริงใจ นโยบายภาครัฐไม่สอดคล้องกับพื้นที่จริง สื่อไม่มีจุดยืนในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ปัจจุบันนักท่องเที่ยวลดลง

6. ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ นักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการชมศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม จึงควรส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม งานหัตถกรรมพื้นบ้าน นโยบายและแผนควรนำไปสู่ การปฏิบัติได้จริง ควรเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร ให้ชุมชนมีส่วนร่วม รับรู้ผลกระทบ แสดงความคิดเห็นทุกขั้นตอน ปรับสภาพภูมิทัศน์ให้งดงามเข้ากับสิ่งแวดล้อม มีเทศบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้าง มีแผนรองรับที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบูรณะโบราณสถาน และสถานที่สำคัญ ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจริงจัง และมีการศึกษาวิจัยความต้องการด้านการท่องเที่ยว

**คำหลัก :** เมืองท่องเที่ยว เมืองอุตสาหกรรม เมืองท่องเที่ยวเกี่ยวกับเมืองอุตสาหกรรม

## Abstract

**Project Code :** RDG4800018

**Project Title :** Strategies for Developing Tourist with an Industrial City : a Case Study of Chiangrai Province

**Investigators :** Nuntayana W., Pingmuang R., Phuma V., Rongsa-ard P., Chiangrai Rajabhat University and Pu-somsri B., Chiangrai 's Provincial Administration Organization

**Email Address :** [wichorn@cru.in.th](mailto:wichorn@cru.in.th)

**Project Duration :** July 1, 2005 – June 30, 2006

This study aimed to examine the strategies for developing tourist and industrial city, to investigate the opinions of local administration organizations, community, organizations, related institutions working for tourism development, and the Chiangrai residents' opinions towards the development of the city as tourism hub and industrial city, and the appropriate strategies for the province development. The study conclude both quantitative and qualitative methods collecting the data through 400 series of questionnaires. The samples were the informants from 4 selected districts: Muang, Mae Sai, Chiangsaen and Chiangkhong. In-depth interview were conducted with community conversation forums to doubly check the information. The data were analyzed by pattern categorization technique, summarization, and descriptive analysis process. The research result of the study were presented in narrative style as follow :

1. On the opinions towards the development of Chiangrai province as tourism hub and industrial City, it was found that :

1.1 Tourism city and industry reciprocally supported each other. Both of them could be developed together if there were excellent management strategies. Since the government promoted Chiangrai economic corridor zone, the district which were appropriate for tourism developmental hub was Chiangsan District. This area was suitable for social and cultural tourism promotion and good for agricultural industry development.

1.2 On the opinion towards the sole development of tourism in Chiangrai provided that industrial damaged natural and environmental resources, and ways. The damage also changed local tradition and culture of city residents since industrialization created materialism value which caused social problems rather than morality.

2. The results of developing Chiangrai as tourism hub and industrial city revealed that the city residents were more employed and earned more incomes; a number of migratory labors were reduced; the province became the center for Greater Mekong Sub-region economic development and trading activities, capital investment and tourism; and the province has better images.

3. The appropriate strategies to develop Chiangrai as Tourism hub and industrial city could think of the agricultural and vegetation production, the preparation on policies of and strategies for provincial development emphasizing the study of problems and their impacts as well as their solutions, for example, the eradication of pollution, the reduction of garbage, the preservation of environment and utilization of natural resources, the full range of community residents' participation, and the regular public relations on real and continual information basis.

4. The involve bodies both governmental and non-governmental organization, which worked on the Chiangrai Province development for tourism hub and industrial city included: local administration organization, provincial administration organization, municipal administration organization, municipality, communities, villages, Tourism Authority of Thailand, provincial industrial office, educational institution, provincial public health organization, hospital<sup>2</sup>public health center, office of natural resources and environment, office of public work and city plan, provincial chamber of commerce, council of culture, provincial commerce, tourist police department, office of community development, office of labor, ministry of social welfare and development, fine art department, office of provincial agriculture, and department of agricultural promotion.

5. The factors worried Chiangrai residents on developmental issues consisted of; the information and data on policies and planning were not obvious, the work operators lacked financial support, there was no certain responsible body, there was no community residents' participation, the government bodies lacked sincerity, governmental policies did

not match with the real situations, the public relations organizations had no practical purposes in working and a number of tourists reduced tremendously.

6. The suggestions and recommendations included ; it needed to promote cultural preservation and local handicraft production since there were many tourists are interested in, policies and planning needed to be obvious for implementation, the well preparation of resources and the permission for community full range of participation as well as the perception of the impacts from work operation needed to be issued, the landscape decoration as good environment was required, the conventions for municipality constructional control were needed, the clear renovation plan for historical and archeological sites was needed, the study sessions on local histories were required, and the need analysis on tourism required the emphasis.

**Key Words :** Tourist City, Industrial City, Tourist with an Industrial City